

U 01	EU1	przeprowadza wywiad lekarski z pacjentem dorosłym	Odpowiedź ustna/ocena umiejętności praktycznych	CK
U02	EU3	przeprowadza pełne i ukierunkowane badanie fizykalne pacjenta dorosłego		
U03	EU7	ocenia stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta		
U04	EU12	przeprowadza diagnostykę różnicową najczęstszych chorób osób dorosłych		
U05	EU16	planuje postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i profilaktyczne		
U06	EU24	interpretuje badania laboratoryjne i identyfikuje przyczyny odchyleń		
U07	EU28	pobiera materiał do badań wykorzystywanych w diagnostyce laboratoryjnej		
U08	EU29	wykonuje podstawowe procedury i zabiegi lekarskie		

** WY - wykład; SE - seminarium; CA - ćwiczenia audytorjne; CN - ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne); CK - ćwiczenia kliniczne; CL - ćwiczenia laboratoryjne; CM – ćwiczenia specjalistyczne (mgr); CS - ćwiczenia w warunkach symulowanych; LE - lektoraty; zajęcia praktyczne przy pacjencie - PP; WF - zajęcia wychowania fizycznego (obowiązkowe); PZ- praktyki zawodowe; SK – samokształcenie, EL- E-learning.

Proszę ocenić w skali 1-5 jak powyższe efekty lokują państwa zajęcia w działach: przekaz wiedzy, umiejętności czy kształtowanie postaw:

Wiedza: 5

Umiejętności:5

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS):

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie itp.)	Obciążenie studenta (h)
1. Godziny kontaktowe:	84
2. Czas pracy własnej studenta (samokształcenie):	30
Sumaryczne obciążenie pracy studenta	114
Punkty ECTS za moduł/przedmiotu	4
Uwagi	

Treść zajęć: (proszę wpisać hasłowo tematykę poszczególnych zajęć z podziałem na formę zajęć dydaktycznych, pamiętając, aby przekładała się ona na zamierzone efekty kształcenia)

Wykłady 24 godz.

Katedra i Klinika Gastroenterologii i Hepatologii (6 godz. – semestr zimowy)

1. Choroby czynnościowe przewodu pokarmowego
2. Nieswoiste choroby zapalne jelit
3. Przewlekłe choroby wątroby o etiologii niezakaźnej

Katedra i Klinika Angiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii (6 godz. – semestr zimowy)

1. Choroby zapalne naczyń – klasyfikacja, diagnostyka i terapia
2. Kliniczne aspekty trombofilii
3. Żyłna choroba zakrzepowo- zatorowa

Katedra i Klinika Pulmonologii i Nowotworów Płuc (6 godz. – semestr letni)

1. Dusznosc i niewydolność oddechowa
2. Płyn w jamie opłucnowej
3. Zaburzenia oddechowe w czasie snu

Katedra i Klinika Nefrologii i Medycyny Transplantacyjnej (6 godz. – semestr letni)

1. Podstawy diagnostyki i terapii kłębuszkowych zapaleń nerek
2. Leczenie nerkozastępcze: hemodializa, dializa otrzewnowa i przeszczepienie nerki

3. Nerkowe powikłania cukrzycy; śródmiąższowe zapalenia nerek, zakażenia układu moczowego i nefropatie polekowe

Seminaria - nie dotyczy

Ćwiczenia 60 godz.

Katedra i Klinika Gastroenterologii i Hepatologii (18 godz. – semestr zimowy)

1.

Symptomatologia chorób przewodu pokarmowego. Objawy alarmujące. Wskazania i przeciwwskazania do badań diagnostycznych w gastroenterologii. Interpretacja uzyskanych wyników badań. Choroba refluksowa przełyku. Przepuklina rozworu przełykowego. Rak przełyku.

2.

Niestrawność czynnościowa. Choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy. Infekcja *Helicobacter pylori*. Rak żołądka.

3.

Zespół złego trawienia i wchłaniania. Diagnostyka różnicowa przewlekłych biegunek. Choroba trzewna. Choroba Leśniowskiego-Crohna. Wrzodziejące zapalenie jelita grubego. Rzekomobłoniaste zapalenie jelit.

4.

Choroba uchyłkowa jelita grubego. Polipy jelita grubego. Rak jelita grubego. Zespół jelita nadwrażliwego. Stany nagłe w gastroenterologii.

5.

Badania diagnostyczne w chorobach wątroby, dróg żółciowych i trzustki. Wskazania do biopsji wątroby. Diagnostyka różnicowa żółtaczek. Niealkoholowa stłuszczeniowa choroba wątroby. Autoimmunologiczne choroby wątroby. Marskość wątroby. Pierwotne i wtórne nowotwory wątroby.

6.

Kamica pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych. Nowotwory pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych. Ostre i przewlekłe zapalenie trzustki. Rak trzustki.

Katedra i Klinika Angiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii (12 godz. – semestr zimowy)

1.

Symptomatologia i diagnostyka chorób układu tętniczego

- wywiad z uwzględnieniem czynników ryzyka miażdżycy oraz innych czynników predysponujących do chorób naczyń obwodowych

- badanie przedmiotowe z oceną wydolności obwodowego układu tętniczego

- badania obrazowe (usg, rtg, TK, MRI) oraz diagnostyka laboratoryjna w chorobach naczyń obwodowych

Choroba tętnic obwodowych:

-typy niedrożności, okresy niewydolności tętniczej, rokowanie

-miażdżyca tętnic kończyn donych

-inne przyczyny przyczyny przewlekłego niedokrwienia kończyn dolnych

2.

Ostre niedokrwienie kończyn.

Objaw Raynaud

Profilaktyka i leczenie chorób układu tętniczego: leczenie farmakologiczne, rehabilitacja, wskazania do leczenia wewnątrznaczyniowego lub chirurgicznego,.

3

Powikłania naczyniowe cukrzycy: patogeneza i obraz kliniczny mikroangiopatii i makroangiopatii cukrzycowej

Zespół stopy cukrzycowej niedokrwiennej i neuropatycznej: epidemiologia, patogeneza, profilaktyka, leczenie

farmakologiczne, inwazyjne (wskazania do zabiegów wewnątrznaczyniowych, angiochirurgicznych, amputacji), postępowanie miejscowe, rehabilitacja

4.

Żylna choroba zakrzepowo-zatorowa: zatorowość płucna, zakrzepica żył głębokich.

Choroba żyłakowa .

Zapalenia żył powierzchownych: etiologia, objawy, leczenie

Klasyfikacja przewlekłej niewydolności żyłnej CEAP.

Niewydolność limfatyczna.

Leczenie owrzodzeń żylnych i tętniczych

Katedra i Klinika Pulmonologii i Nowotworów Płuc (15 godz. – semestr letni)

1.

Przewlekła obturacyjna choroba płuc: czynniki ryzyka i zapobieganie, objawy, badania diagnostyczne, leczenie. Astma oskrzelowa: przebieg choroby, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne. Ostra i przewlekła niewydolność oddechowa: przyczyny, objawy, postępowanie. Badanie spirometryczne-wykonanie i interpretacja badania. Analiza badania gazometrycznego. Diagnostyka różnicowa chorób obturacyjnych płuc.

2.

Zakażenia układu oddechowego: najczęstsze zakażenia układu oddechowego, objawy, badania diagnostyczne, leczenie, w tym wskazania do hospitalizacji. Zespół bezdechu śródmiąższowego: grupy ryzyka, objawy, podstawy rozpoznania, możliwości terapeutyczne, związek ze zwiększonym ryzykiem powikłań sercowo-naczyniowych.

3.

Nowotwory układu oddechowego: epidemiologia raka płuca, czynniki ryzyka, objawy, algorytm postępowania diagnostycznego, typy histopatologiczne raka płuca, określenie zaawansowania choroby, możliwości terapeutyczne w raku płuca w zależności od stopnia zaawansowania i typu histopatologicznego

4.

Choroby śródmiąższowe płuc: czynniki ryzyka chorób śródmiąższowych, objawy, najczęstsze odchylenia w badaniach dodatkowych. Diagnostyka różnicowa chorób śródmiąższowych. Sarkoidoza

5.

Choroby opłucnej. Postępowanie z chorym z obecnością płynu w jamie opłucnowej. Zapalenie opłucnej: etiologia, objawy, diagnostyka. Punkcja opłucnowa. Ocena płynu opłucnowego. Przyczyny płynu przebiegowego oraz wysiękowego oraz ich charakterystyczne cechy. Fibrothorax, zwapnienie opłucnej-etiologia objawy, postępowanie.

Katedra i Klinika Nefrologii i Medycyny Transplantacyjnej (15 godz. – semestr letni)

1.

Epidemiologia chorób nerek. Choroby nerek jako problem społeczny. Przyczyny wzrostu zachorowań na choroby nerek. Objawy chorób nerek. Definicja przewlekłej choroby nerek i jej stadia. Przydatność oznaczania i wylizowania filtracji kłębuszkowej GFR.

Ostre i przewlekłe kłębuszkowe zapalenia nerek (KZN) – przyczyny, udział układu immunologicznego w patogenezie KZN. Zespoły objawów klinicznych: zespół nerczycowy i nefrytyczny, subnerczycowy białkomocz, nadciśnienie tętnicze. Postaci histopatologiczne KZN.

2.

Śródmiąższowe zapalenie nerek. Zakażenia układu moczowego, diagnostyka, podział, zasady terapii. Kamica nerek, predyspozycje metaboliczne i czynniki sprzyjające powstawaniu złogów. Torbielowatość nerek.

Nefropatia polekowa. Nefropatia po środkach kontrastowych. Nowotwory nerek.

Etiologia i patomechanizm nadciśnienia tętniczego w chorobach nerek. Nefropatia niedokrwienne i nadciśnieniowa. Nadciśnienie nerkopochodne i naczyniowo-nerkowe.

3.

Zajęcie nerek w przebiegu chorób immunologicznych, cukrzycy i nowotworów.

4.

Przewlekła choroba nerek – ocena zaawansowania, objawy, leczenia. Możliwości spowolnienia progresji niewydolności nerek (IEK, ARB II, kontrola zaburzeń lipidowych i ograniczenie spożycia soli, leczenie niedokrwistości). Choroby nerek w ciąży. Cięża u chorej z przewlekłą chorobą nerek.

5.

Terapia nerkozastępcza: dializoterapia (dializa otrzewnowa, hemodializa) transplantacja nerek. Wskazania do terapii nerkozastępczej. Powikłania, metody postępowania.

Ostre uszkodzenie nerek - przednerkowa, nerkowa i pozanerkowa niewydolność nerek. Jatrogenne uszkodzenia nerek. Zajęcie nerek we wstrząsie, posocznicy i chorobach serca.

Inne - nie dotyczy

Literatura podstawowa: (wymienić wg istotności, nie więcej niż 3 pozycje)

red. Piotr Gajewski „Interna Szczeklika. Podręcznik chorób wewnętrznych 2017” Wyd. Medycyna Praktyczna

2017

Literatura uzupełniająca i inne pomoce: (nie więcej niż 3 pozycje)

Katedra i Klinika Gastroenterologii i Hepatologii

Kumar P, Clark M (red.): Diagnostyka i terapia w praktyce lekarskiej, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2014
Japp AG, Robertson C (red.): Macleod Diagnoza kliniczna, Edra Urban & Partner, Wrocław 2015

Katedra i Klinika Angiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii

Polskie wytyczne profilaktyki i leczenia żylnej choroby zakrzepowo-zatorowej. Medycyna Praktyczna 2014
Wytyczne Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego dotyczące rozpoznawania i leczenia chorób tętnic obwodowych. Kardiologia Polska 2011; 69.

Katedra i Klinika Pulmonologii i Nowotworów Płuc

An Khan M. G., Lynch J. P. (red.): Choroby płuc: diagnostyka i terapia. Wrocław 2000
Chazan R. (red.): Pneumonologia praktyczna, Bielsko-Biała 2005
Rowińska-Zakrzewska E., Kuś J. (red.): Choroby układu oddechowego. Warszawa 2004

Katedra i Klinika Nefrologii i Medycyny Transplantacyjnej

Antczak, Myśliwiec, Pruszczyk, Nefrologia (red.): M. Myśliwiec, Medical Tribune 2011
Rozpoznawanie i leczenie chorób nerek (red.): B. Rutkowski, S. Czekalski, Termedia 2008

Wymagania dotyczące pomocy dydaktycznych: (np. laboratorium, rzutnik multimedialny, inne...)
Dostęp do gabinetu zabiegowego i pracowni diagnostycznych, rzutnik multimedialny, laptop.

Warunki wstępne: (minimalne warunki, jakie powinien student spełnić przed przystąpieniem do modułu/przedmiotu)

-Znajomość podstaw anatomii, fizjologii, patofizjologii, patomorfologii oraz podstaw chorób wewnętrznych czyli propedeutyki interny.

Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu: (określić formę i warunki zaliczenia zajęć wchodzących w zakres modułu/przedmiotu, zasady dopuszczenia do egzaminu końcowego teoretycznego i/lub praktycznego, jego formę oraz wymagania jakie student powinien spełnić by go zdać, a także kryteria na poszczególne oceny)

Ocena:	Kryteria oceny: (tylko dla przedmiotów/modułów kończących się egzaminem,)
Bardzo dobra (5,0)	Znajomość zagadnień związanych z etiopatogenezą, symptomatologią, leczeniem i zapobieganiem chorobom wewnętrznym oceniana jest na 95%. Student dokonuje interpretacji badań medycznych, stawia diagnozę, przeprowadza diagnostykę różnicową, proponuje leczenie bardzo dobrze.
Ponad dobra (4,5)	Znajomość zagadnień związanych z etiopatogenezą, symptomatologią, leczeniem i zapobieganiem chorobom wewnętrznym, oceniana jest na 90%. Student dokonuje interpretacji badań medycznych, stawia diagnozę, przeprowadza diagnostykę różnicową, proponuje leczenie ponad dobrze.
Dobra (4,0)	Znajomość zagadnień związanych z etiopatogenezą, symptomatologią, leczeniem i zapobieganiem chorobom wewnętrznym, oceniana jest na 80% Student dokonuje interpretacji badań medycznych, stawia diagnozę, przeprowadza diagnostykę różnicową, proponuje leczenie dobrze.
Dość dobra (3,5)	Znajomość zagadnień związanych z etiopatogenezą, symptomatologią, leczeniem i zapobieganiem chorobom wewnętrznym, oceniana jest na 70% Student dokonuje interpretacji badań medycznych, stawia diagnozę, przeprowadza diagnostykę różnicową, proponuje leczenie dość dobrze
Dostateczna (3,0)	Znajomość zagadnień związanych z etiopatogenezą, symptomatologią, leczeniem i zapobieganiem chorobom wewnętrznym, oceniana jest na 60% Student dokonuje interpretacji badań medycznych, stawia diagnozę, przeprowadza diagnostykę różnicową, proponuje leczenie dostatecznie

Nazwa i adres jednostki prowadzącej modul/przedmiot, kontakt: tel. i adres email

Katedra i Klinika Gastroenterologii i Hepatologii

ul. Borowska 213 Wrocław, 50-556 Wrocław, tel. 71 733 21 20

katarzyna.neubauer@gastro.am.wroc.pl

Katedra i Klinika Angiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii

ul. Borowska 213, 50-556 Wrocław, tel. 71 733 22 00

marta.wasilewska@umed.wroc.pl

Katedra i Klinika Pulmonologii i Nowotworów Płuc

ul. Grabiszyńska 105, 53-439 Wrocław, tel. 713349559, 713349670

bozena.werynska@umed.wroc.pl

Katedra i Klinika Nefrologii i Medycyny Transplantacyjnej

ul. Borowska 213, 50-556 Wrocław, tel. 71 733 25 00

klinef@am.centrum.pl

Koordynator / Osoba odpowiedzialna za modul/przedmiot, kontakt: tel. i adres email

Koordynator przedmiotu choroby wewnętrzne- prof. dr hab. Marek Bolanowski

Katedra i Klinika Endokrynologii, Diabetologii i Leczenia Izotopami

Wybrzeże Ludwika Pasteura 4, 50-367 Wrocław

tel.: 71 784 25 45

marek.bolanowski@umed.wroc.pl

Osoba odpowiedzialna za przedmiot/koordynator chorób wewnętrznych na IV roku - dr hab. Mirosław Banasik

Katedra i Klinika Nefrologii i Medycyny Transplantacyjnej UM we Wrocławiu

ul. Borowska 213, 50-556 Wrocław, tel. 71 733 25 00

miroslaw.banasik@umed.wroc.pl

Osoba odpowiedzialna za dany przedmiot w poszczególnych jednostkach:

Katedra i Klinika Gastroenterologii i Hepatologii

prof. dr hab. Elżbieta Poniewierka

Katedra i Klinika Angiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii

prof. dr hab. Rajmund Adamiec

Katedra i Klinika Pulmonologii i Nowotworów Płuc

dr hab. Anna Brzecka, prof. nadzw.

Katedra i Klinika Nefrologii i Medycyny Transplantacyjnej

prof. dr hab. Marian Klinger

Wykaz osób prowadzących poszczególne zajęcia: Imię i Nazwisko, stopień/tytuł naukowy lub zawodowy, dziedzina naukowa, wykonywany zawód, forma prowadzenia zajęć .

Katedra i Klinika Gastroenterologii i Hepatologii

wykłady i ćwiczenia:

prof. dr hab. Elżbieta Poniewierka

ćwiczenia:

dr hab. Dorota Waśko-Czopnik

dr med. Radosław Kempański

dr med. Katarzyna Neubauer

dr med. Adam Smereka

dr med. Robert Dudkowiak

lek. Izabela Smoła

lek. Magdalena Panek-Jeziorna

lek. Małgorzata Reszczyńska

dr n.med. Anna Zubkiewicz-Zarębska

dr med. Ewa Waszczuk

dr med. Barbara Woźniak-Stolarska

lek. Iga Gromny
lek. Karol Kowalski
lek. Martek Frączkowski
lek. Joanna Sarbinowska

Katedra i Klinika Angiologii, Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii

wykłady i ćwiczenia:

prof. dr hab. Rajmund Adamiec

ćwiczenia:

dr hab. Izabela Gosk-Bierska

dr Krystyna Zdrojowy

dr Dorota Bednarska – Chabowska

dr. Rafał Matecki

dr Maciej Rabczyński

Lek. Marta Wasilewska

Katedra i Klinika Pulmonologii i Nowotworów Płuc

wykłady i ćwiczenia:

dr hab. Anna Brzecka, prof. nadzw.

ćwiczenia:

dr hab. Bożena Weryńska

dr n. med. Tomasz Dyła

dr n. med. Marcin Gołdecki

dr n. med. Monika Kosacka

dr n. med. Aneta Kowal

dr n. med. Ewa Passowicz-Muszyńska

dr n. med. Paweł Piesiak

dr n. med. Irena Porębska

dr n. med. Bożena Weryńska

Katedra i Klinika Nefrologii i Medycyny Transplantacyjnej

wykłady i ćwiczenia:

prof. dr hab. Marian Klinger

ćwiczenia:

prof. dr hab. Magdalena Krajewska

dr hab. Oktawia Mazanowska

dr hab. Mirosław Banasik

dr hab. Mariusz Kusztal

dr hab. Katarzyna Madziarska

dr n. med. Dorota Kamińska

dr n. med. Maria Magott-Procelewska

dr n. med. Sławomir Zmonarski

dr n. med. Józef Penar

dr n. med. Krzysztof Letachowicz

dr n. med. Tomasz Gołębiowski

dr n. med. Maciej Szymczak

dr n. med. Katarzyna Jakuszko

Data opracowania sylabusu 27.06.2017

Sylabus opracował

dr hab. n. med. Mirosław BANASIK
SPECJALISTA CHOROBY WYMIĘTRZNYCH
NEFROLOG

dr hab. Mirosław Banasik
tel. 608 77 30 32 7450306

we współpracy z :

dr hab. Bożeną Weryńską

dr Dorotą Kamińską

dr Katarzyną Neubauer

lek Martą Wasilewską

Podpis Kierownika jednostki prowadzącej zajęcia

Podpis Dziekana właściwego wydziału